

Regeringens proposition

1979/80: 147

om godkännande av Förenta nationernas konvention om avskaffande av all slags diskriminering av kvinnor;

beslutad den 27 mars 1980.

Regeringen föreslår riksdagen att antaga det förslag som har upptagits i bifogade utdrag av regeringsprotokoll.

På regeringens vägnar

THORBJÖRN FÄLLDIN

KARIN ANDERSSON

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås att riksdagen godkänner den av Förenta nationernas generalförsamling år 1979 antagna konventionen om avskaffande av all slags diskriminering av kvinnor. Konventionen undertecknades av Sverige den 7 mars 1980.

Utdrag

ARBETSMARKNADSDEPARTEMENTET PROTOKOLL
vid regeringssammanträde
1980-03-27

Närvarande: statsministern Fälldin, ordförande, och statsråden Ullsten, Bohman, Mundebo, Wikström, Friggebo, Mogård, Dahlgren, Åsling, Söder, Krönmark, Burenstam Linder, Johansson, Wirtén, Holm, Andersson, Boo, Winberg, Adelson, Danell, Petri

Föredragande: statsrådet Andersson

Proposition om godkännande av Förenta nationernas konvention om avskaffande av all slags diskriminering av kvinnor

---

1 Inledning

Förenta nationerna (FN) och vissa av FN:s fackorgan arbetar sedan många år med att förbättra kvinnornas ställning och avskaffa diskriminering av kvinnor. De mest påtagliga resultaten av dessa ansträngningar är de konventioner som har antagits. Här kan nämnas FN-konventionen om kvinnans politiska rättigheter (1952), FN-konventionen om gifta kvinnors medborgarskap (1957), FN-konventionen om samtycke till, minimiålder för samt registrering av äktenskap (1962) samt ILO:s konvention (nr 100) om lika lön för män och kvinnor för arbete av lika värde (1951), ILO:s konvention (nr 111) om diskriminering i fråga om anställning och yrkesutövning (1958) och UNESCO:s konvention mot diskriminering inom undervisningen (1960). Sverige har ratificerat samtliga dessa konventioner.

År 1967 antog FN en deklARATION om avskaffande av diskriminering av kvinnor, vars innehåll täcker alla de tidigare FN-konventionerna. Till följd av ett initiativ år 1972 av FN:s kommission för kvinnans ställning påbörjades ett arbete i syfte att utforma en konvention om avskaffande av diskriminering av kvinnor. Förhandlingarna om konventionens utformning slutfördes hösten 1979, och den 18 december 1979 antog FN:s generalförsamling konventionen genom resolution 34/180. Sverige undertecknade konventionen den 7 mars 1980.

Den engelska konventionstexten och en översättning till svenska bör fogas till regeringsprotokollet i detta ärende såsom *bilaga*.

2 Remissyttrandena

Konventionstexten har remitterats till kriminalvårdsstyrelsen, socialstyrelsen, riksförsäkringsverket (RFV), statens arbetsgivarverk (SAV), statens arbetsmarknadsnämnd (SAMN), universitets- och högskoleämbetet (UHÄ), skolöverstyrelsen (SÖ), arbetsmarknadsstyrelsen (AMS), arbetarskyddsstyrelsen, statens invandrarverk (SIV), ILO-kommittén, Svenska kommunförbundet, Landstingsförbundet, Svenska arbetsgivareföreningen (SAF), Landsorganisationen i Sverige (LO), Tjänstemännens centralorganisation (TCO), Centralorganisationen SACO/SR, Internationella föreningen för invandrarkvinnor (RIFFI) och Fredrika-Bremer-Förbundet. Remissen har skett för att få underlag för en bedömning om konventionen i sin helhet kan ratificeras av Sverige.

Samtliga remissinstanser tillstyrker eller har inga invändningar mot att Sverige ratificerar konventionen. Några instanser uttrycker tillfredsställelse över att FN nu efter många års arbete har kunnat anta en konvention om avskaffande av diskriminering av kvinnor. Flera remissinstanser anser dock att det hade varit önskvärt att konventionen hade haft ett vidare synsätt och varit inriktad på båda könen. *ILO-kommittén* framhåller att de instrument som ILO har utarbetat har en större konkretion och ibland högre ambitionsnivå än FN-konventionen men anser att detta inte utgör något problem med hänsyn till vad som står i konventionens artikel 23. *SACO/SR* uttalar å sin sida att konventionsstaternas i inledningen framförda krav och deklarationer för många länder kan förefalla högt ställda.

I inledningen till konventionen understryks att en ändring av mannens traditionella roll och kvinnans roll inom samhället och familjen krävs för att uppnå full jämställdhet mellan män och kvinnor. *ILO-kommittén*, *TCO*, *SACO/SR* och *Fredrika-Bremer-Förbundet* anser att detta är en viktig och glädjande markering.

Även artikel 4.1, som behandlar positiva säråtgärder för att uppnå reell jämställdhet, framhålls av *ILO-kommittén*, *TCO* och *RIFFI* som väsentlig. *SÖ* kommenterar artikel 4.2 som styrelsen menar kan få diskriminerande effekter. Enligt *SÖ* finns det risk för att termen "moderskap" i denna artikel kan komma att tolkas olika, dvs. som en funktion i samhällets tjänst respektive som ett kvinnligt tillstånd/levnadsvillkor.

Kriminalvårdsstyrelsen och *arbetarskyddsstyrelsen* uppger att värderingarna i de artiklar i konventionen som berör deras respektive områden väl motsvarar det svenska synsättet. *SAF* menar att texten handlar väl mycket om att genom lagstiftning säkerställa kvinnornas rättigheter. *SAF* vill gärna understryka att i arbetsmarknadssammanhang kan kollektivavtal vara alternativ eller komplement som är minst lika effektiva. *UHÄ* anför liknande synpunkter och anser det också viktigt att rapporteringsskyldigheten som förutsätts i artikel 18 tas på allvar så att man successivt kan följa utvecklingen och konventionens efterlevnad.

SIV och *RIFFI* framför synpunkter som berör invandrabefolkningen. *SIV* har kommenterat ett antal artiklar, däribland artikel 5. I denna artikel sägs bl. a. att åtgärder skall vidtas för att ändra mäns och kvinnors beteendemonster och därmed avskaffa seder och bruk som grundar sig på stelnade könsroller. Enligt verket kan det komma att krävas en precisering av valfrihetsmålet i den svenska invandrapolitiken. Valfrihetsmålet är så allmänt formulerat att gränser för valfriheten kan dras först i den konkreta situationen. I det svenska samhället finns grundläggande värderingar, som inte kan vika inför kravet på valfrihet. Synen på mäns och kvinnors lika värde får enligt invandrarverket anses vara en sådan värdering. *RIFFI* saknar i konventionen hänvisning till och skydd för invandrarkvinnorna och understryker att varje invandrarkvinna måste ges tillfälle att åtnjuta samma rättigheter och möjligheter som dem vistelseslandet erbjuder sina egna kvinnor.

Artikel 17 handlar om den kommitté som skall tillsättas för att övervaka tillämpningen av konventionen. *SAMN*, *LO*, *TCO*, *RIFFI* och *Fredrika-Bremer-Förbundet* understryker vikten av att båda könen blir representerade i kommittén. *SACO/SR* och *Fredrika-Bremer-Förbundet* anser att orden "hög moral" lätt kan bli en form av diskriminering, eftersom moralbegreppen starkt skiljer sig i olika kulturer. *RIFFI* vill att minst två av kvinnorna bör vara invandrare.

Vad sedan gäller behovet av förbehåll i samband med ratifikationen har *SAMN* och *SAV* ifrågasatt om sådant kan behöva göras beträffande punkt 1 c) i artikel 11. Där behandlas bl. a. åtgärder för att avskaffa diskriminering av kvinnor på arbetsmarknaden och säkerställa samma rätt för män och kvinnor att fritt välja yrke och anställning. Remissinstanserna framhåller att kvinnor f. n. har tillträde endast till vissa militära och inte till några civilmilitära befattningar inom försvarsmakten. *SAMN* påpekar också att punkt 2 b) i artikeln kan leda till behov att se över bestämmelserna i 3 § förordningen (1978: 61) om tillgodoräknande av tid för föräldradighet vid tillsättning av statligt reglerad tjänst. Enligt den bestämmelsen får som full kvalifikationstid (förtjänst) räknas endast den ledighet som infaller innan barnet är 18 månader. Därefter tillgodoräknas ledighet endast med hälften.

Enligt artikel 12 andra punkten skall kvinnor beredas möjlighet att erhålla bl. a. fri vård under havandeskapet och amningstiden. *RFV* anser att det med hänsyn till att sjukpenning skall minskas enligt 3 kap. 4 § andra stycket lagen (1962: 381) om allmän försäkring även när en kvinna är intagen på sjukhus i samband med förlossning kan diskuteras om artikelns bestämmelser kan uppfyllas helt från svensk sida.

Artikel 13 föreskriver att män och kvinnor skall tillförsäkras lika rätt till bl. a. familjeförmåner. Här säger *RFV* att enligt lagen (1962: 381) om allmän försäkring utgår folk- och tilläggspension i form av änkepension endast till änka men inte någon motsvarande socialförsäkringsförmån till änkning.

Socialstyrelsen anser det vara befogat med en genomgång efter hand av den existerande socialförsäkringslagstiftningen för att få en så strikt könsneutral utformning som möjligt.

3 Föredragandens överväganden

Inom FN har under åtskilliga år pågått ett arbete med att utforma en konvention om avskaffande av diskriminering av kvinnor. Syftet har varit att i ett enda övergripande instrument av bindande karaktär föra samman de olika aspekter på jämställdhet mellan kvinnor och män samt förbud mot diskriminering som tidigare täckts i skilda texter. Arbetet slutfördes av den 34:e generalförsamlingen hösten 1979.

Remissinstanserna välkomnar det faktum att FN nu antagit en konvention om avskaffande av diskriminering av kvinnor. Även jag anser detta vara positivt. Det bör dock understrykas att det är av föga värde att anta nya internationella instrument om de inte verkligen efterlevs av de stater som ansluter sig till dem. Det är därför tillfredsställande att det av bl. a. Sverige framförda önskemålet om ett övervakningsmaskineri liknande det som finns för tillämpningen av FN:s rasdiskrimineringskonvention har tillgodosetts i den nu aktuella konventionen. Jag återkommer senare till detta övervakningssystem.

I likhet med flera remissinstanser beklagar jag att det nya instrumentet nästan uteslutande inriktats på kvinnor. Det hade varit önskvärt att konventionen haft ett vidare synsätt och gällt könsdiskriminering. Jämställdhet mellan könen kan inte uppnås genom åtgärder som enbart omfattar kvinnor. Denna uppfattning, som präglat den svenska politiken under det senaste decenniet, har också med eftertryck hävdats i skilda internationella sammanhang av Sverige och de övriga nordiska länderna.

Samtliga remissinstanser tillstyrker att Sverige ratificerar konventionen eller har ingen erinran däremot. Jag vill för egen del också förordna ratificering.

Några remissinstanser ifrågasätter om inte möjligheten att göra förbehåll bör utnyttjas. Det gäller i första hand artikel II, punkt 1 c) i konventionen. Där föreskrivs bl. a. att konventionsstaterna skall säkerställa samma rättigheter för kvinnor och män när det gäller fritt val av yrke och anställning, befordran, anställningstrygghet och anställningsförmåner. Statens arbetsgivarverk och statens arbetsmarknadsnämnd påpekar i detta sammanhang att kvinnor f. n. har tillträde endast till vissa militära och inte till några civilmilitära befattningar inom försvarsmakten.

Efter samråd med chefen för försvarsdepartementet och statsrådet Johansson får jag erinra om att i prop. 1977/78: 185 om anställning av kvinnor som befäl inom det militära försvaret m. m. lades fram förslag som i princip ger kvinnor möjlighet att få anställning som befäl inom försvaret på samma

villkor som män. Beredningen (Fö 1975:01) för det fortsatta arbetet om kvinnan i försvaret har genom tilläggsdirektiv fått i uppdrag att föreslå åtgärder som fortsätter utvecklingen mot ett på sikt könsobundet befälsyrke. Det klart uttalade målet är alltså att öppna de yrkesområden som fortfarande är stängda för kvinnor. Mot denna bakgrund finner jag det inte påkallat att göra förbehåll för artikel 11, punkt 1 c) i konventionen.

Riksförsäkringsverket tar upp artikel 13 som bl. a. säger att konventionsstaterna skall avskaffa diskriminering av kvinnor för att med jämställdheten som grund tillförsäkra dem samma rätt till familjeförmåner som män. Verket påpekar att enligt lagen om allmän försäkring utgår folk- och tilläggspension i form av änkepension endast till änka. Någon motsvarande förmån utgår inte till änking. Efter samråd med chefen för socialdepartementet vill jag till detta säga att den särbehandling av kvinnor det här gäller inte motiverar något förbehåll vid ratificeringen, eftersom det inte är fråga om något missgynnande av kvinnor. Däremot utgör denna regel ett avsteg från principen om jämställdhet mellan kvinnor och män. Jag vill i detta sammanhang erinra om att pensionskommittén (S 1970: 40) har fått i uppdrag att i samband med övriga uppdrag utreda frågan hur ett efterlevandeskydd som är neutralt i förhållande till kön bör utformas.

Vad remissinstanserna i övrigt anfört föranleder enligt min mening inte heller några förbehåll.

Statens invandrarverk har i sitt remissyttrande granskat konventionen med utgångspunkt i invandrarkvinnornas situation i Sverige och med hänsyn till utländska medborgares ställning. Verket anser inte att några förbehåll behöver göras i samband med ratificeringen men framför vissa synpunkter på bl. a. artikel 5 a) i konventionen. Där sägs att konventionsstaterna skall vidta alla lämpliga åtgärder för att ändra mäns och kvinnors sociala och kulturella beteendemönster och därmed avskaffa fördomar samt seder och bruk som grundar sig på föreställningen om det ena könets underlägsenhet eller överlägsenhet eller på stelnade roller för män och kvinnor.

I anslutning till invandrarverkets kommentar vill jag framhålla att en strikt tillämpning av artikel 5 a) förutsätter en precisering av valfrihetsmålet i de av riksdagen år 1975 antagna riktlinjerna för invandrar- och minoritetspolitiken. Den invandrarutredning som inom kort skall tillsättas kommer bl. a. att få till uppgift att ge förslag till en sådan precisering av valfrihetsmålet att det inte innebär ett godtagande av värden som strider mot grundläggande svensk rättsuppfattning i fråga om bl. a. jämställdhet mellan kvinnor och män.

Vad beträffar konventionens innehåll i allmänhet har remissinstanserna framhållit såsom glädjande de markeringar som finns av betydelsen av en förändrad mansroll. Ett annat inslag i konventionen som flera remissinstanser särskilt välkomnat är artikel 4.1 där det fastslås att tillfällig, positiv särbehandling är tillåten om den syftar till att skapa reell jämställdhet mellan män och kvinnor.

Även jag finner det tillfredsställande att konventionen, trots att den huvudsakligen är inriktad på kvinnor, berör dessa frågor. När det gäller artikel 4.2 delar jag dock den tveksamhet som skolöverstyrelsen ger uttryck för i sitt remissyttrande. I denna punkt sägs att i den mån konventionsstaterna vidtar särskilda åtgärder för att skydda moderskapet skall dessa inte anses vara diskriminerande. Enligt min mening är formuleringen svepande och riskerar att tolkas på flera sätt. Skulle den tolkas att gälla alla kvinnor som en gång fött barn och vilka därmed under resten av sitt liv kan betecknas som mödrar, kan stadgandet, trots det utsagda syftet, få diskriminerande effekt. För svensk del är det dock självklart att tolka denna punkt på så sätt att den avser graviditetsperioden och en begränsad tid efter förlossningen.

Jag vill slutligen ta upp en kommentar som flera remissinstanser gjort, däribland LO, TCO och Fredrika-Bremer-Förbundet. Det gäller den kommitté som förutses i konventionen för att övervaka att staterna efterlever konventionen. Remissinstanserna har påpekat att det saknas en bestämmelse om att denna kommitté bör bestå av både kvinnor och män. Jag delar åsikten att detta är en brist i konventionen och anser det angeläget att man från svensk sida gör vad som är möjligt för att personer av båda könen skall ingå i kommittén.

Sammanfattningsvis finner jag alltså att Sverige kan tillträda FN-konventionen om avskaffande av all slags diskriminering av kvinnor utan att utnyttja de möjligheter till förbehåll som medges enligt artikel 28 i konventionen. Effekten av en svensk ratifikation torde vara av begränsad praktisk betydelse men i ett internationellt perspektiv är det angeläget att konventionen ratificeras.

4 Hemställan

Med hänvisning till vad jag nu har anfört hemställer jag
att regeringen föreslår riksdagen att godkänna FN:s konvention om
avskaffande av all slags diskriminering av kvinnor.

5 Beslut

Regeringen ansluter sig till föredragandens överväganden och beslutar att genom proposition föreslå riksdagen att anta det förslag som föredraganden har lagt fram.

Convention on the Elimination of All Forms of Discrimination against Women

The States Parties to the present Convention,

Noting that the Charter of the United Nations reaffirms faith in fundamental human rights, in the dignity and worth of the human person and in the equal rights of men and women,

Noting that the Universal Declaration of Human Rights¹ affirms the principle of the inadmissibility of discrimination and proclaims that all human beings are born free and equal in dignity and rights and that everyone is entitled to all the rights and freedoms set forth therein, without distinction of any kind, including distinction based on sex,

Noting that the States Parties to the International Covenants on Human Rights² have the obligation to ensure the equal right of men and women to enjoy all economic, social, cultural, civil and political rights,

Considering the international conventions concluded under the auspices of the United Nations and the specialized agencies promoting equality of rights of men and women,

Noting also the resolutions, declarations and recommendations adopted by the United Nations and the specialized agencies promoting equality of rights of men and women,

Concerned, however, that despite these various instruments extensive discrimination against women continues to exist,

Recalling that discrimination against women violates the principles of equality of rights and respect for human dignity, is an obstacle to the participation of women, on equal terms with men, in the political, social, economic and cultural life of their countries, hampers the growth of the prosperity of society and the family and makes more difficult the full development of the potentialities of women in the service of their countries and of humanity,

¹ General Assembly resolution 217 A (III).

² General Assembly resolution 2200 A (XXI), annex.

Konvention om avskaffande av all slags diskriminering av kvinnor

De stater som har anslutit sig till denna konvention (konventionsstaterna)

konstaterar att Förenta nationernas stadga bekräftar tron på grundläggande mänskliga rättigheter, på människans värdighet och värde samt på lika rättigheter för män och kvinnor,

konstaterar att den allmänna förklaringen om de mänskliga rättigheterna¹ slår fast principen om icke-diskriminering och förklarar att alla människor är födda fria och lika i värde och rättigheter samt att var och en är berättigad till alla de fri- och rättigheter som anges däri, utan åtskillnad av något slag, inbegripet åtskillnad på grund av kön,

konstaterar att de stater som tillträtt de internationella konventionerna om de mänskliga rättigheterna² är skyldiga att säkerställa lika rätt för män och kvinnor att åtnjuta alla ekonomiska, sociala, kulturella, medborgerliga och politiska rättigheter.

åberopar de internationella konventioner som antagits inom FN och dess fackorgan och som främjar lika rättigheter för män och kvinnor,

uppmärksammar även de resolutioner, deklARATIONER och rekommendationer som antagits av FN och dess fackorgan och som främjar lika rättigheter för män och kvinnor,

ser dock med oro att det trots dessa olika instrument fortfarande förekommer en utbredd diskriminering av kvinnor,

erinrar om att diskriminering av kvinnor kränker principerna om lika rättigheter och respekt för människans värdighet, är ett hinder för kvinnors deltagande, på samma villkor som män, i sina länders politiska, sociala, ekonomiska och kulturella liv, hindrar ett ökat välbefinnande för samhälle och familj och försvårar den fulla utvecklingen av kvinnors möjligheter i sitt lands och i mänsklighetens tjänst,

¹ Generalförsamlingens resolution 217 A (III)

² Generalförsamlingens resolution 2200 A (XXI), bilaga

Concerned that in situations of poverty women have the least access to food, health, education, training and opportunities for employment and other needs.

Convinced that the establishment of the new international economic order based on equity and justice will contribute significantly towards the promotion of equality between men and women.

Emphasizing that the eradication of *apartheid*, of all forms of racism, racial discrimination, colonialism, neo-colonialism, aggression, foreign occupation and domination and interference in the internal affairs of States is essential to the full enjoyment of the rights of men and women.

Affirming that the strengthening of international peace and security, relaxation of international tension, mutual co-operation among all States irrespective of their social and economic systems, general and complete disarmament, and in particular nuclear disarmament under strict and effective international control, the affirmation of the principles of justice, equality and mutual benefit in relations among countries and the realization of the right of peoples under alien and colonial domination and foreign occupation to self-determination and independence, as well as respect for national sovereignty and territorial integrity, will promote social progress and development and as a consequence will contribute to the attainment of full equality between men and women.

Convinced that the full and complete development of a country, the welfare of the world and the cause of peace require the maximum participation of women on equal terms with men in all fields,

Bearing in mind the great contribution of women to the welfare of the family and to the development of society, so far not fully recognised, the social significance of maternity and the role of both parents in the family and in the upbringing of children, and aware that the role of women in procreation should not be a basis for discrimination but that the upbringing of children requires a sharing of responsibility between men and women and society as a whole.

Aware that a change in the traditional role of men as well as the role of women in society

ser med oro att där fattigdom råder är det kvinnorna som har minsta tillgången till föda, hälsovård, utbildning av olika slag samt till anställningsmöjligheter och till tillfredsställelse av andra behov.

är övertygade om att upprättandet av den nya ekonomiska världsordningen, grundad på rätt och rättvisa, på ett betydelsefullt sätt kommer att bidra till främjandet av jämställdhet mellan män och kvinnor.

betonar att utplånandet av apartheid, alla former av rasism, rasdiskriminering, kolonialism, nykolonialism, aggression, utländsk ockupation och utländskt herravälde samt av inblandning i staters inre angelägenheter är av största vikt för att män och kvinnor till fullo skall kunna åtnjuta sina rättigheter.

slår fast att stärkandet av internationell fred och säkerhet, internationell avspänning, ömsesidigt samarbete mellan alla stater oberoende av deras sociala och ekonomiska system, allmän och fullständig nedrustning och särskilt kärnvapenedrustning under sträng och effektiv internationell kontroll, befästande av principerna om rättvisa, jämlikhet och ömsesidiga fördelar i förbindelserna mellan länder samt förverkligande av de under främmande och kolonialt herravälde och utländsk ockupation stående folkens rätt till självbestämmande och oberoende samt respekt för nationell suveränitet och territoriell integritet kommer att främja socialt framåtskridande och utveckling och som en följd härav medverka till uppnåendet av full jämställdhet mellan män och kvinnor.

är övertygade om att en fullständig och allsidig utveckling av ett land, välfärden i världen samt fredens sak kräver att kvinnorna deltar i största möjliga utsträckning på alla områden och på samma villkor som männen.

betänker kvinnornas stora, hittills inte fullt erkända bidrag till familjens välfärd och samhällets utveckling, moderskapets sociala betydelse och båda föräldrarnas roll inom familjen och när det gäller barnens uppfostran, och är medvetna om att kvinnornas roll som barnafödorskor inte får vara en grund för diskriminering utan att ansvaret för barnuppfostran måste delas mellan män och kvinnor samt hela samhället.

är medvetna om att en ändring av mannens traditionella roll liksom av kvinnans roll inom

and in the family is needed to achieve full equality between men and women.

Determined to implement the principles set forth in the Declaration on the Elimination of Discrimination against Women and, for that purpose, to adopt the measures required for the elimination of such discrimination in all its forms and manifestations,

Have agreed on the following:

Part I

Article 1

For the purposes of the present Convention, the term "discrimination against women" shall mean any distinction, exclusion or restriction made on the basis of sex which has the effect or purpose of impairing or nullifying the recognition, enjoyment or exercise by women, irrespective of their marital status, on a basis of equality of men and women, of human rights and fundamental freedoms in the political, economic, social, cultural, civil or any other field.

Article 2

States Parties condemn discrimination against women in all its forms, agree to pursue by all appropriate means and without delay a policy of eliminating discrimination against women and, to this end, undertake:

(a) To embody the principle of the equality of men and women in their national constitutions or other appropriate legislation if not yet incorporated therein and to ensure, through law and other appropriate means, the practical realization of this principle;

(b) To adopt appropriate legislative and other measures, including sanctions where appropriate, prohibiting all discrimination against women;

(c) To establish legal protection of the rights of women on an equal basis with men and to ensure through competent national tribunals and other public institutions the effective protection of women against any act of discrimination;

(d) To refrain from engaging in any act or practice of discrimination against women and to ensure that public authorities and institutions shall act in conformity with this obligation;

samhället och familjen är nödvändig för att full jämställdhet mellan män och kvinnor skall uppnås,

är beslutna att genomföra principerna i deklARATIONEN om avskaffande av diskriminering av kvinnor och vidta de åtgärder som krävs för avskaffandet av sådan diskriminering i alla dess former och yttringar

och kommer överens om följande:

Del I

Artikel 1

I denna konvention avser uttrycket "diskriminering av kvinnor" varje åtskillnad, undantag eller inskränkning på grund av kön som har till följd eller syfte att begränsa eller omintetgöra erkännandet av mänskliga rättigheter och grundläggande friheter på det politiska, ekonomiska, sociala, kulturella eller medborgerliga området eller något annat område för kvinnor, oberoende av civilstånd och med jämställdheten mellan män och kvinnor som grund, eller åtnjutandet eller utövandet av dessa rättigheter och friheter.

Artikel 2

Konventionsstaterna fördömer diskriminering av kvinnor i alla dess former, är eniga om att på lämpligt sätt och utan dröjsmål inrikta sin politik på att avskaffa diskriminering av kvinnor och åtar sig i detta syfte att

a) införa principen om jämställdhet mellan män och kvinnor i sina nationella grundlagar eller andra lämpliga författningar, om så inte redan skett, och säkerställa att denna princip genomförs i praktiken genom författningar och andra lämpliga medel;

b) vidta lämpliga lagstiftnings- och andra åtgärder, vid behov innefattande påföljder, som förbjuder all diskriminering av kvinnor;

c) skapa rättsligt skydd för kvinnors rättigheter på samma grunder som för män och att genom behöriga nationella domstolar och andra offentliga institutioner säkerställa ett effektivt skydd för kvinnor mot varje diskriminerande handling;

d) avstå från varje diskriminerande handling eller förfarande mot kvinnor och säkerställa att myndigheter och offentliga institutioner handlar i överensstämmelse med denna skyldighet;

(e) To take all appropriate measures to eliminate discrimination against women by any person, organization or enterprise;

(f) To take all appropriate measures, including legislation, to modify or abolish existing laws, regulations, customs and practices which constitute discrimination against women;

(g) To repeal all national penal provisions which constitute discrimination against women.

Article 3

States Parties shall take in all fields, in particular in the political, social, economic and cultural fields, all appropriate measures, including legislation, to ensure the full development and advancement of women, for the purpose of guaranteeing them the exercise and enjoyment of human rights and fundamental freedoms on a basis of equality with men.

Article 4

1. Adoption by States Parties of temporary special measures aimed at accelerating *de facto* equality between men and women shall not be considered discrimination as defined in the present Convention, but shall in no way entail as a consequence the maintenance of unequal or separate standards; these measures shall be discontinued when the objectives of equality of opportunity and treatment have been achieved.

2. Adoption by States Parties of special measures, including those measures contained in the present Convention, aimed at protecting maternity shall not be considered discriminatory.

Article 5

States Parties shall take all appropriate measures:

(a) To modify the social and cultural patterns of conduct of men and women, with a view to achieving the elimination of prejudices and customary and all other practices which are based on the idea of the inferiority or the superiority of either of the sexes or on stereotyped roles for men and women;

(b) To ensure that family education includes a proper understanding of maternity as a social function and the recognition of the

e) vidta alla lämpliga åtgärder för att avskaffa diskriminering av kvinnor från enskilda personers, organisationers eller företags sida;

f) vidta alla lämpliga åtgärder, inklusive lagstiftning, för att ändra eller upphäva gällande lagar och förordningar, sedvänjor eller bruk som innebär diskriminering av kvinnor;

g) upphäva alla nationella straffbestämmelser som innebär diskriminering av kvinnor.

Artikel 3

Konventionsstaterna skall på alla områden, och särskilt på de politiska, sociala, ekonomiska och kulturella områdena, vidta alla lämpliga åtgärder, inklusive lagstiftning, för att säkerställa full utveckling och framsteg för kvinnorna och därmed garantera dem utövande och åtnjutande av mänskliga rättigheter och grundläggande friheter på grundval av jämställdhet med männen.

Artikel 4

1. Konventionsstaternas vidtagande av tillfälliga, särskilda åtgärder för att påskynda faktisk jämställdhet mellan män och kvinnor skall inte betraktas såsom diskriminering enligt denna konvention, men får inte medföra ett bibehållande av olikvärdiga eller skilda normer; dessa åtgärder skall upphöra när jämställdhet i fråga om möjligheter och behandling har uppnåtts.

2. Konventionsstaternas vidtagande av särskilda åtgärder, inklusive de åtgärder som nämns i denna konvention, för att skydda moderskapet, skall inte anses vara diskriminerande.

Artikel 5

Konventionsstaterna skall vidta alla lämpliga åtgärder för att

a) ändra mäns och kvinnors sociala och kulturella beteendemönster för att därmed avskaffa fördomar samt seder och bruk som grundar sig på föreställningen om det ena könets underlägsenhet eller på stelnade roller för män och kvinnor;

b) säkerställa att familjeutbildningen bibringar en riktig uppfattning om moderskapet såsom social funktion och erkänner att män

common responsibility of men and women in the upbringing and development of their children, it being understood that the interest of the children is the primordial consideration in all cases.

Article 6

States Parties shall take all appropriate measures, including legislation, to suppress all forms of traffic in women and exploitation of prostitution of women.

Part II

Article 7

States Parties shall take all appropriate measures to eliminate discrimination against women in the political and public life of the country and, in particular, shall ensure to women, on equal terms with men, the right:

(a) To vote in all elections and public referenda and to be eligible for election to all publicly elected bodies;

(b) To participate in the formulation of government policy and the implementation thereof and to hold public office and perform all public functions at all levels of government;

(c) To participate in non-governmental organizations and associations concerned with the public and political life of the country.

Article 8

States Parties shall take all appropriate measures to ensure to women, on equal terms with men and without any discrimination, the opportunity to represent their Governments at the international level and to participate in the work of international organizations.

Article 9

1. States Parties shall grant women equal rights with men to acquire, change or retain their nationality. They shall ensure in particular that neither marriage to an alien nor change of nationality by the husband during marriage shall automatically change the nationality of the wife, render her stateless or force upon her the nationality of the husband.

2. States Parties shall grant women equal rights with men with respect to the nationality of their children.

och kvinnor har ett gemensamt ansvar för sina barns uppfostran och utveckling, varvid barnens bästa alltid skall komma i första hand.

Artikel 6

Konventionsstaterna skall vidta alla lämpliga åtgärder, inklusive lagstiftning, för att bekämpa alla former av handel med kvinnor och utnyttjande av kvinnoprostitution.

Det II

Artikel 7

Konventionsstaterna skall vidta alla lämpliga åtgärder för att avskaffa diskriminering av kvinnor i landets politiska och offentliga liv och särskilt säkerställa kvinnornas rätt att, på samma villkor som gäller för män,

a) rösta vid alla val och folkomröstningar samt vara valbara till alla genom allmänna val tillsatta organ;

b) delta i utformningen av de styrande samhällsorganens politik och i förverkligandet av denna samt inneha ämbeten och fullgöra alla officiella åligganden på alla nivåer inom förvaltningen;

c) delta i icke-statliga organisationer och sammanslutningar inom landets offentliga och politiska liv.

Artikel 8

Konventionsstaterna skall vidta alla lämpliga åtgärder för att tillförsäkra kvinnor, på samma villkor som män och utan någon diskriminering, möjligheten att företräda sina regeringar på internationell nivå och att delta i arbetet i internationella organisationer.

Artikel 9

1. Konventionsstaterna skall ge kvinnor samma rätt som män att förvärva, byta eller behålla sitt medborgarskap. De skall särskilt säkerställa att varken ätenskap med en utlänning eller makens byte av medborgarskap under ätenskapet automatiskt skall medföra ändring av hustruns medborgarskap, göra henne statslös eller påtvinga henne makens medborgarskap.

2. Konventionsstaterna skall ge kvinnor samma rättigheter som män i fråga om deras barns medborgarskap.

Part III

Article 10

States Parties shall take all appropriate measures to eliminate discrimination against women in order to ensure to them equal rights with men in the field of education and in particular to ensure, on a basis of equality of men and women:

(a) The same conditions for career and vocational guidance, for access to studies and for the achievement of diplomas in educational establishments of all categories in rural as well as in urban areas; this equality shall be ensured in pre-school, general, technical and higher technical education, as well as in all types of vocational training;

(b) Access to the same curricula, the same examinations, teaching staff with qualifications of the same standard and school premises and equipment of the same quality;

(c) The elimination of any stereotyped concept of the roles of men and women at all levels and in all forms of education by encouraging coeducation and other types of education which will help to achieve this aim and, in particular, by the revision of textbooks and school programmes and the adaptation of teaching methods;

(d) The same opportunities to benefit from scholarships and other study grants;

(e) The same opportunities for access to programmes of continuing education, including adult and functional literacy programmes, particularly those aimed at reducing, at the earliest possible time, any gap in education existing between men and women;

(f) The reduction of female student drop-out rates and the organization of programmes for girls and women who have left school prematurely;

(g) The same opportunities to participate actively in sports and physical education;

(h) Access to specific educational information to help to ensure the health and well-being of families, including information and advice on family planning.

Article 11

1. States Parties shall take all appropriate measures to eliminate discrimination against women in the field of employment in order to

Del III

Artikel 10

Konventionsstaterna skall vidta alla lämpliga åtgärder för att avskaffa diskriminering av kvinnor för att tillförsäkra dem samma rättigheter som män när det gäller utbildning och särskilt, med jämställdheten mellan män och kvinnor som grund, säkerställa

a) samma villkor för yrkesvägledning, tillträde till studier och erhållande av diplom från utbildningsanstalter av alla slag, såväl på landsbygden som i städerna; denna jämställdhet skall säkerställas i förskolor och i allmän, teknisk och högre teknisk utbildning liksom i all yrkesutbildning;

b) tillträde till samma studiekurser och examina, tillgång till lärarpersonal med lika höga kvalifikationer samt skollokaler och utrustning av samma standard;

c) avskaffandet, på alla nivåer och inom alla former av utbildning, av stelnade uppfattningar av mans- och kvinnorollerna genom att främja samundervisning och annat slags undervisning som kan bidra till att detta syfte uppnås och särskilt genom att se över läroböcker och läroplaner samt anpassa undervisningsmetoderna;

d) samma möjligheter att få stipendier och andra studiebidrag;

e) samma möjligheter till återkommande utbildning, inklusive alfabetiseringsprogram för vuxna, särskilt sådana som syftar till att så snabbt som möjligt minska klyftan i utbildning mellan män och kvinnor;

f) en minskning av antalet kvinnliga elever som avbryter sina studier och upprättande av studievägar för flickor och kvinnor som har slutat skolan i förtid;

g) samma möjligheter att delta aktivt i idrott och gymnastikundervisning;

h) tillgång till detaljerad pedagogisk information för att bidra till att säkerställa familjernas hälsa och välbefinnande, inklusive information och rådgivning om familjeplanering.

Artikel 11

1. Konventionsstaterna skall vidta alla lämpliga åtgärder för att avskaffa diskriminering av kvinnor på arbetsmarknaden för att,

ensure, on a basis of equality of men and women, the same rights, in particular:

(a) The right to work as an inalienable right of all human beings;

(b) The right to the same employment opportunities, including the application of the same criteria for selection in matters of employment;

(c) The right to free choice of profession and employment, the right to promotion, job security and all benefits and conditions of service and the right to receive vocational training and retraining, including apprenticeships, advanced vocational training and recurrent training;

(d) The right to equal remuneration, including benefits, and to equal treatment in respect of work of equal value, as well as equality of treatment in the evaluation of the quality of work;

(e) The right to social security, particularly in cases of retirement, unemployment, sickness, invalidity and old age and other incapacity to work, as well as the right to paid leave;

(f) The right to protection of health and to safety in working conditions, including the safeguarding of the function of reproduction.

2. In order to prevent discrimination against women on the grounds of marriage or maternity and to ensure their effective right to work, States Parties shall take appropriate measures:

(a) To prohibit, subject to the imposition of sanctions, dismissal on the grounds of pregnancy or of maternity leave and discrimination in dismissals on the basis of marital status;

(b) To introduce maternity leave with pay or with comparable social benefits without loss of former employment, seniority or social allowances;

(c) To encourage the provision of the necessary supporting social services to enable parents to combine family obligations with work responsibilities and participation in public life, in particular through promoting the establishment and development of a network of child-care facilities;

(d) To provide special protection to women during pregnancy in types of work proved to be harmful to them.

med jämställdheten mellan män och kvinnor som grund, säkerställa samma rättigheter, särskilt

a) rätten till arbete såsom en oförytterlig rätt som tillkommer alla människor;

b) rätten till samma anställningsmöjligheter, inklusive användning av samma urvalskriterier vid anställning;

c) rätten till fritt val av yrke och anställning, rätten till befordran, anställningstrygghet samt alla anställningsförmåner och tjänstevillkor, liksom rätten till yrkesutbildning och omskolning, inklusive lärlingsutbildning, högre yrkesutbildning och återkommande utbildning;

d) rätten till lika lön, inklusive förmåner, och till lika behandling vad beträffar arbete av lika värde liksom till lika behandling i fråga om arbetsvärdering;

e) rätten till social trygghet, särskilt då det är fråga om pensionering, arbetslöshet, sjukdom, invaliditet och ålderdom samt annan arbetsoförmåga liksom rätten till betald semester;

f) rätten till arbetarskydd, inklusive skydd för fortplantningsfunktionen.

2. För att förhindra diskriminering av kvinnor på grund av äktenskap eller moderskap och för att säkerställa kvinnors faktiska rätt till arbete, skall konventionsstaterna vidta lämpliga åtgärder för att

a) förbjuda, med stöd av rättsliga påföljder, avskedande på grund av graviditet eller moderskapsledighet, liksom också diskriminering vid avskedande grundad på civilstånd;

b) införa moderskapsledighet med lön eller jämförbara sociala förmåner utan förlust av anställning, kvalifikationstid eller sociala bidrag;

c) främja nödvändig social service som gör det möjligt för föräldrar att förena familjeplikter med yrkesansvar och deltagande i det offentliga livet, särskilt genom att verka för att ett system för barnomsorg skapas och byggs ut;

d) ge särskilt skydd för gravida kvinnor i arbeten som visat sig ha skadlig inverkan på dem.

3. Protective legislation relating to matters covered in this article shall be reviewed periodically in the light of scientific and technological knowledge and shall be revised, repealed or extended as necessary.

Article 12

1. States Parties shall take all appropriate measures to eliminate discrimination against women in the field of health care in order to ensure, on a basis of equality of men and women, access to health care services, including those related to family planning.

2. Notwithstanding the provisions of paragraph 1 of this article, States Parties shall ensure to women appropriate services in connexion with pregnancy, confinement and the post-natal period, granting free services where necessary, as well as adequate nutrition during pregnancy and lactation.

Article 13

States Parties shall take all appropriate measures to eliminate discrimination against women in other areas of economic and social life in order to ensure, on a basis of equality of men and women, the same right, in particular:

- (a) The right to family benefits;
- (b) The right to bank loans, mortgages and other forms of financial credit;
- (c) The right to participate in recreational activities, sports and all aspects of cultural life.

Article 14

1. States Parties shall take into account the particular problems faced by rural women and the significant roles which rural women play in the economic survival of their families, including their work in the non-monetized sectors of the economy, and shall take all appropriate measures to ensure the application of the provisions of this Convention to women in rural areas.

2. States Parties shall take all appropriate measures to eliminate discrimination against women in rural areas in order to ensure, on a basis of equality of men and women, that they participate in and benefit from rural development and, in particular, shall ensure to such women the right:

3. Skyddslagstiftning i frågor som behandlas i denna artikel skall regelbundet omprövas mot bakgrund av vetenskaplig och teknologisk kunskap och skall vid behov ändras, upphävas eller utvidgas.

Artikel 12

1. Konventionsstaterna skall vidta alla lämpliga åtgärder för att avskaffa diskriminering av kvinnor när det gäller hälsovård för att, med jämställdheten mellan män och kvinnor som grund, säkerställa tillgång till hälso- och sjukvård, inklusive sådan som avser familjeplanering.

2. Utan hinder av bestämmelserna i punkt 1 ovan skall konventionsstaterna tillförsäkra kvinnor lämplig vård vid havandeskap och förlossning samt under tiden efter nedkomsten, varvid fri vård skall stå till förfogande när det är nödvändigt, liksom även lämplig kost under havandeskapet och amningstiden.

Artikel 13

Konventionsstaterna skall vidta alla lämpliga åtgärder för att avskaffa diskriminering av kvinnor inom andra områden av det ekonomiska livet och samhällslivet för att med jämställdheten mellan män och kvinnor som grund tillförsäkra dem samma rättigheter, särskilt

- a) rätten till familjeförmåner;
- b) rätten till banklån, hypotekslån och andra former av kredit;
- c) rätten att delta i fritidsverksamhet, i idrott och i kulturlivet i alla dess former.

Artikel 14

1. Konventionsstaterna skall ta hänsyn till de särskilda problem som möter kvinnorna på landsbygden och den viktiga roll dessa kvinnor spelar för sina familjers försörjning, särskilt genom sitt arbete i sektorerna utanför penninghushållningen, och skall vidta alla lämpliga åtgärder för att säkerställa att bestämmelserna i denna konvention tillämpas på landsbygdens kvinnor.

2. Konventionsstaterna skall vidta alla lämpliga åtgärder för att avskaffa diskriminering av kvinnor på landsbygden för att säkerställa att de, med jämställdheten mellan män och kvinnor som grund, deltar i och drar fördel av landsbygdens utveckling, och skall särskilt tillförsäkra dessa kvinnor rätt att

(a) To participate in the elaboration and implementation of development planning at all levels;

(b) To have access to adequate health care facilities, including information, counselling and services in family planning;

(c) To benefit directly from social security programmes;

(d) To obtain all types of training and education, formal and non-formal, including that relating to functional literacy, as well as, *inter alia*, the benefit of all community and extension services, in order to increase their technical proficiency;

(e) To organize self-help groups and co-operatives in order to obtain equal access to economic opportunities through employment or self-employment;

(f) To participate in all community activities;

(g) To have access to agricultural credit and loans, marketing facilities, appropriate technology and equal treatment in land and agrarian reforms as well as in land resettlement schemes;

(h) To enjoy adequate living conditions, particularly in relation to housing, sanitation, electricity and water supply, transport and communications.

Part IV

Article 15

1. States Parties shall accord to women equality with men before the law.

2. States Parties shall accord to women, in civil matters, a legal capacity identical to that of men and the same opportunities to exercise that capacity. In particular, they shall give women equal rights to conclude contracts and to administer property and shall treat them equally in all stages of procedure in courts and tribunals.

3. States Parties agree that all contracts and all other private instruments of any kind with a legal effect which is directed at restricting the legal capacity of women shall be deemed null and void.

4. States Parties shall accord to men and women the same rights with regard to the law relating to the movement of persons and the freedom to choose their residence and domicile.

a) delta i utarbetandet och genomförandet av utvecklingsplaner på alla nivåer;

b) få tillgång till tillfredsställande hälso- och sjukvård, inklusive upplysning, rådgivning och hjälp i familjeplaneringsfrågor;

c) direkt dra nytta av program för social trygghet;

d) få teoretisk och praktisk utbildning av alla slag, inklusive sådan som avser läs- och skrivkunnskap, samt dra nytta av bl. a. alla former av lokala samhällliga tjänster och rådgivningsverksamhet för att öka sitt tekniska kunnande;

e) organisera självhjälsgrupper och kooperativer för att uppnå lika möjligheter på det ekonomiska planet genom anställning eller egen verksamhet;

f) delta i alla slag av samhällsaktiviteter;

g) få tillgång till krediter och lån för jordbruksändamål, anordningar för marknadsföring och lämplig teknologi samt att få lika behandling vid land- och jordbruksreformer liksom vid nyodlingsprogram;

h) ha tillfredsställande levnadsförhållanden, särskilt i fråga om bostäder, sanitära anläggningar, elektricitets- och vattenförsörjning samt transporter och kommunikationer.

Del IV

Artikel 15

1. Konventionsstaterna skall tillförsäkra män och kvinnor likhet inför lagen.

2. Konventionsstaterna skall på det civilrättsliga området tillförsäkra kvinnor samma rättsliga befogenheter som män och samma möjligheter att utöva dessa befogenheter. De skall särskilt ge kvinnor samma rätt att ingå avtal och förvalta egendom samt lika behandling under hela förfarandet inför domstol.

3. Konventionsstaterna kommer överens om att alla avtal och alla andra privata skriftliga handlingar med rättsverkan som syftar till att inskränka kvinnors rättsliga handlingsförmåga skall anses ogiltiga.

4. Konventionsstaterna skall tillförsäkra män och kvinnor samma lagliga rättigheter såvitt avser rätten att resa och friheten att välja bostad och hemvist.

Article 16

1. States Parties shall take all appropriate measures to eliminate discrimination against women in all matters relating to marriage and family relations and in particular shall ensure, on a basis of equality of men and women:

- (a) The same right to enter into marriage;
- (b) The same right freely to choose a spouse and to enter into marriage only with their free and full consent;
- (c) The same rights and responsibilities during marriage and at its dissolution;
- (d) The same rights and responsibilities as parents, irrespective of their marital status, in matters relating to their children; in all cases the interests of the children shall be paramount;
- (e) The same rights to decide freely and responsibly on the number and spacing of their children and to have access to the information, education and means to enable them to exercise these rights;
- (f) The same rights and responsibilities with regard to guardianship, wardship, trusteeship and adoption of children, or similar institutions where these concepts exist in national legislation; in all cases the interests of the children shall be paramount;
- (g) The same personal rights as husband and wife, including the right to choose a family name, a profession and an occupation;
- (h) The same rights for both spouses in respect of the ownership, acquisition, management, administration, enjoyment and disposition of property, whether free of charge or for a valuable consideration.

2. The betrothal and the marriage of a child shall have no legal effect, and all necessary action, including legislation, shall be taken to specify a minimum age for marriage and to make the registration of marriages in an official registry compulsory.

Part V*Article 17*

1. For the purpose of considering the progress made in the implementation of the present Convention, there shall be established a Committee on the Elimination of Discrimination against Women (hereinafter referred to

Artikel 16

1. Konventionsstaterna skall vidta alla lämpliga åtgärder för att avskaffa diskriminering av kvinnor i alla frågor som gäller äktenskap och familjeförhållanden samt skall särskilt, med jämställdheten mellan män och kvinnor som grund, säkerställa

- a) lika rätt att ingå äktenskap;
- b) lika rätt att fritt välja make och att ingå äktenskap endast med sitt eget fria och fulla medgivande;
- c) lika rättigheter och skyldigheter under äktenskapet och vid dess upplösning;
- d) lika rättigheter och skyldigheter som föräldrar, oberoende av civilstånd, i frågor som gäller barnen, varvid dock barnens bästa alltid skall komma i första hand;

e) lika rätt att fritt och under ansvar bestämma om antalet barn och tidrymden mellan havandeskapen samt att få tillgång till upplysning och utbildning liksom till de medel som erfordras för att kunna utöva denna rätt;

f) lika rättigheter och skyldigheter när det gäller förmyndarskap eller godmanskap för barn, vårdnad om barn och adoption eller liknande, om sådana begrepp förekommer i nationell lag, varvid dock barnens bästa alltid skall komma i första hand;

g) lika rättigheter i personligt hänseende som man och hustru, inklusive rätten att välja familjenamn, yrke och sysselsättning;

h) lika rättigheter för båda makarna i fråga om ägande, förvärv, skötsel, förvaltning, förfogande och avyttring av egendom, vare sig detta sker utan kostnad eller mot vederlag.

2. Barns trolovning och giftermål skall inte ha någon rättslig verkan och alla nödvändiga åtgärder, inklusive lagstiftning, skall vidtas för att fastställa en minimiålder för äktenskap och för att göra officiell registrering av äktenskap obligatorisk.

Del V*Artikel 17*

1. För att granska vilka framsteg som gjorts vid tillämpningen av denna konvention skall en kommitté för avskaffande av diskriminering av kvinnor (härefter kallad kommittén) tillsättas, som vid denna konventions

as the Committee) after ratification of or accession to the Convention by the thirty-fifth State Party, of twenty-three experts of high moral standing and competence in the field covered by the Convention. The experts shall be elected by States Parties from among their nationals and shall serve in their personal capacity, consideration being given to equitable geographical distribution and to the representation of the different forms of civilization as well as the principal legal systems.

2. The members of the Committee shall be elected by secret ballot from a list of persons nominated by States Parties. Each State Party may nominate one person from among its own nationals.

3. The initial election shall be held six months after the date of the entry into force of the present Convention. At least three months before the date of each election the Secretary-General of the United Nations shall address a letter to the States Parties inviting them to submit their nominations within two months. The Secretary-General shall prepare a list in alphabetical order of all persons thus nominated, indicating the States Parties which have nominated them, and shall submit it to the States Parties.

4. Elections of the members of the Committee shall be held at a meeting of States Parties convened by the Secretary-General at United Nations Headquarters. At that meeting, for which two thirds of the States Parties shall constitute a quorum, the persons elected to the Committee shall be those nominees who obtain the largest number of votes and an absolute majority of the votes of the representatives of States Parties present and voting.

5. The members of the Committee shall be elected for a term of four years. However, the terms of nine of the members elected at the first election shall expire at the end of two years; immediately after the first election the names of these nine members shall be chosen by lot by the Chairman of the Committee.

6. The election of the five additional members of the Committee shall be held in accordance with the provisions of paragraphs 2, 3 and 4 of this article, following the thirty-fifth ratification or accession. The terms of two of the additional members elected on this occasion shall expire at the end of two years, the

ikraftträdande skall bestå av 18 och efter den trettiofemte medlemsstatens ratifikation eller anslutning av 23 moraliskt högstående sakkunniga med stor kompetens på det område konventionen behandlar. Konventionsstaterna skall utse de sakkunniga bland sina egna medborgare och dessa skall fullgöra uppdraget i sin personliga egenskap; hänsyn bör härvid tas till en rättvis geografisk fördelning och till att såväl olika kulturtyper som de viktigaste rättssystemen blir representerade.

2. Kommitténs ledamöter skall utses genom hemlig omröstning från en lista över personer som föreslagits av konventionsstaterna. Varje konventionsstat kan föreslå en kandidat bland sina egna medborgare.

3. Det första valet skall hållas sex månader efter dagen för denna konventions ikraftträdande. Senast tre månader före varje valdag skall FN:s generalsekreterare skriftligen uppmana konventionsstaterna att inom två månader sända in sina förslag. Generalsekretären skall göra en alfabetisk förteckning över alla de föreslagna personerna med angivande av vilka konventionsstater som föreslagit dem och sända förteckningen till konventionsstaterna.

4. Val av kommitténs ledamöter skall för rättas vid ett möte med konventionsstaterna som generalsekreteraren sammankallat i FN:s högkvarter. Vid detta möte, som är beslutsmässigt när två tredjedelar av konventionsstaterna är närvarande, skall de kandidater som fått det högsta antalet röster och absolut majoritet av närvarande och röstande konventionsstaters röster utses till ledamöter i kommittén.

5. Kommitténs ledamöter skall väljas för en period av fyra år. För nio av de ledamöter som utsetts vid det första valet skall mandatet dock upphöra efter två år. Omedelbart efter det första valet skall dessa nio ledamöter utses genom lottdragning av kommitténs ordförande.

6. Val av ytterligare fem kommittéledamöter skall för rättas i enlighet med bestämmelserna i punkterna 2, 3 och 4 i denna artikel sedan den trettiofemte ratifikationen eller anslutningen ägt rum. För två av de ledamöter som utsetts vid detta tillfälle skall mandatet upphöra efter två år; dessa båda leda-

names of these two members having been chosen by lot by the Chairman of the Committee.

7. For the filling of casual vacancies, the State Party whose expert has ceased to function as a member of the Committee shall appoint another expert from among its nationals, subject to the approval of the Committee.

8. The members of the Committee shall, with the approval of the General Assembly, receive emoluments from United Nations resources on such terms and conditions as the Assembly may decide, having regard to the importance of the Committee's responsibilities.

9. The Secretary-General of the United Nations shall provide the necessary staff and facilities for the effective performance of the functions of the Committee under the present Convention.

Article 18

1. States Parties undertake to submit to the Secretary-General of the United Nations, for consideration by the Committee, a report on the legislative, judicial, administrative or other measures which they have adopted to give effect to the provisions of the present Convention and on the progress made in this respect:

(a) Within one year after the entry into force for the State concerned; and

(b) Thereafter at least every four years and further whenever the Committee so requests.

2. Reports may indicate factors and difficulties affecting the degree of fulfilment of obligations under the present Convention.

Article 19

1. The Committee shall adopt its own rules of procedure.

2. The Committee shall elect its officers for a term of two years.

Article 20

1. The Committee shall normally meet for a period of not more than two weeks annually in order to consider the reports submitted in accordance with article 18 of the present Convention.

2. The meetings of the Committee shall normally be held at United Nations Headquarters or at any other convenient place as determined by the Committee.

möter utses av kommitténs ordförande genom lottdragning.

7. För att besätta tillfälliga vakanser skall den konventionsstat vars sakkunnige har upphört att vara ledamot av kommittén utse en annan sakkunnig bland sina medborgare med förbehåll för kommitténs godkännande.

8. Kommitténs ledamöter skall, med generalförsamlingens godkännande, få arvoden från FN på de villkor som generalförsamlingen bestämmer med hänsyn till vikten av de uppgifter som åligger kommittén.

9. FN:s generalsekreterare skall tillhandahålla den personal och de anordningar som är nödvändiga för att kommittén på ett effektivt sätt skall kunna fullgöra sina uppgifter enligt denna konvention.

Artikel 18

1. Konventionsstaterna åtar sig att, för granskning av kommittén, till FN:s generalsekreterare sända en rapport om lagstiftning och andra rättsliga, administrativa eller övriga åtgärder som de har vidtagit för att genomföra konventionens bestämmelser samt de framsteg som har gjorts i detta hänseende

a) inom ett år efter ikraftträdandet för vederbörande stat och

b) därefter minst vart fjärde år och vidare när kommittén så begär.

2. Rapporterna kan ange faktorer och svårigheter som påverkar den utsträckning i vilken åtagandena enligt denna konvention har uppfyllts.

Artikel 19

1. Kommittén skall själv anta sin arbetsordning.

2. Kommittén skall välja sitt presidium för en period av två år.

Artikel 20

1. Kommittén skall normalt sammanträda under en period av högst två veckor årligen för att behandla de rapporter som kommit in enligt artikel 18 i denna konvention.

2. Kommitténs möten skall normalt hållas i FN:s högkvarter eller på annan lämplig, av kommittén angiven plats.

Article 21

1. The Committee shall, through the Economic and Social Council, report annually to the General Assembly of the United Nations on its activities and may make suggestions and general recommendations based on the examination of reports and information received from the States Parties. Such suggestions and general recommendations shall be included in the report of the Committee together with comments, if any, from States Parties.

2. The Secretary-General shall transmit the reports of the Committee to the Commission on the Status of Women for its information.

Article 22

The specialized agencies shall be entitled to be represented at the consideration of the implementation of such provisions of the present Convention as fall within the scope of their activities. The Committee may invite the specialized agencies to submit reports on the implementation of the Convention in areas falling within the scope of their activities.

Part VI*Article 23*

Nothing in this Convention shall affect any provisions that are more conducive to the achievement of equality between men and women which may be contained:

- (a) In the legislation of a State Party; or
- (b) In any other international convention, treaty or agreement in force for that State.

Article 24

States Parties undertake to adopt all necessary measures at the national level aimed at achieving the full realization of the rights recognized in the present Convention.

Article 25

1. The present Convention shall be open for signature by all States.
2. The Secretary-General of the United Nations is designated as the depositary of the present Convention.

Artikel 21

1. Kommittén skall genom ekonomiska och sociala rådet årligen rapportera till FN:s generalförsamling om sin verksamhet. Kommittén kan lägga fram förslag och allmänna rekommendationer grundade på de rapporter som granskats och information som erhållits från konventionsstaterna. Sådana förslag och allmänna rekommendationer skall ingå i kommitténs rapport tillsammans med eventuella kommentarer från konventionsstaterna.

2. Generalsekreteraren skall överlämna kommitténs rapporter till kommissionen för kvinnans ställning för kännedom.

Artikel 22

Fackorganen skall ha rätt att vara företrädare då genomförandet av de bestämmelser i denna konvention som faller inom ramen för deras verksamhet behandlas. Kommittén kan uppmana fackorganen att komma in med rapporter om tillämpningen av konventionen på områden som faller inom ramen för deras verksamhet.

Del VI*Artikel 23*

Ingenting i denna konvention skall inverka på bestämmelser som i högre grad främjar jämställdheten mellan män och kvinnor och som återfinns

- a) i en konventionsstats lagstiftning, eller
- b) i andra internationella konventioner, fördrag eller överenskommelser som gäller för sådan stat.

Artikel 24

Konventionsstaterna åtar sig att vidta alla nödvändiga åtgärder på nationell nivå för att uppnå det fulla förverkligandet av de i denna konvention erkända rättigheterna.

Artikel 25

1. Denna konvention är öppen för under-tecknande av alla stater.
2. FN:s generalsekreterare utses till depositarie för denna konvention.

3. The present Convention is subject to ratification. Instruments of ratification shall be deposited with the Secretary-General of the United Nations.

4. The present Convention shall be open to accession by all States. Accession shall be effected by the deposit of an instrument of accession with the Secretary-General of the United Nations.

Article 26

1. A request for the revision of the present Convention may be made at any time by any State Party by means of a notification in writing addressed to the Secretary-General of the United Nations.

2. The General Assembly of the United Nations shall decide upon the steps, if any, to be taken in respect of such a request.

Article 27

1. The present Convention shall enter into force on the thirtieth day after the date of deposit with the Secretary-General of the United Nations of the twentieth instrument of ratification or accession.

2. For each State ratifying the present Convention or acceding to it after the deposit of the twentieth instrument of ratification or accession, the Convention shall enter into force on the thirtieth day after the date of the deposit of its own instrument of ratification or accession.

Article 28

1. The Secretary-General of the United Nations shall receive and circulate to all States the text of reservations made by States at the time of ratification or accession.

2. A reservation incompatible with the object and purpose of the present Convention shall not be permitted.

3. Reservations may be withdrawn at any time by notification to this effect addressed to the Secretary-General of the United Nations, who shall then inform all States thereof. Such notification shall take effect on the date on which it is received.

Article 29

1. Any dispute between two or more States Parties concerning the interpretation or application of the present Convention which is not

3. Denna konvention förutsätter ratifikation. Ratifikationsinstrumenten skall deponeras hos FN:s generalsekreterare.

4. Denna konvention är öppen för anslutning av alla stater. Anslutning sker genom deponering av anslutningsinstrument hos FN:s generalsekreterare.

Artikel 26

1. Begäran om revision av denna konvention kan när som helst göras av en konventionsstat genom en skriftlig underrättelse till FN:s generalsekreterare.

2. FN:s generalförsamling beslutar om de eventuella åtgärder som skall vidtas med anledning av en sådan begäran.

Artikel 27

1. Denna konvention träder i kraft den trettionde dagen efter den dag då det tjugonde ratifikations- eller anslutningsinstrumentet har deponerats hos FN:s generalsekreterare.

2. För varje stat som ratificerar eller ansluter sig till denna konvention efter deponeringen av det tjugonde ratifikations- eller anslutningsinstrumentet träder konventionen i kraft den trettionde dagen efter dagen för deponeringen av dess eget ratifikations- eller anslutningsinstrument.

Artikel 28

1. FN:s generalsekreterare skall ta emot texten till förbehåll som stater gör i samband med ratifikation eller anslutning och delge alla stater sådana förbehåll.

2. Förbehåll som är oförenligt med denna konventions ändamål och syfte skall inte tillåtas.

3. Förbehåll kan när som helst återtas genom underrättelse till FN:s generalsekreterare, som sedan skall informera alla stater här om. En sådan underrättelse skall gälla från mottagningsdagen.

Artikel 29

1. Varje tvist mellan två eller flera konventionsstater om tolkningen eller tillämpningen av denna konvention, som inte biläggs genom

settled by negotiation shall, at the request of one of them, be submitted to arbitration. If within six months from the date of the request for arbitration the parties are unable to agree on the organization of the arbitration, any one of those parties may refer the dispute to the International Court of Justice by request in conformity with the Statute of the Court.

2. Each State Party may at the time of signature or ratification of this Convention or accession thereto declare that it does not consider itself bound by paragraph 1 of this article. The other States Parties shall not be bound by that paragraph with respect to any State Party which has made such a reservation.

3. Any State Party which has made a reservation in accordance with paragraph 2 of this article may at any time withdraw that reservation by notification to the Secretary-General of the United Nations.

Article 30

The present Convention, the Arabic, Chinese, English, French, Russian and Spanish texts of which are equally authentic, shall be deposited with the Secretary-General of the United Nations.

förhandlingar, skall på begäran av en av dem hänskjutas till skiljedom. Kan parterna inom sex månader från dagen för begäran om skiljedom inte enas om skiljedomsförfarandet, kan en av parterna hänskjuta tvisten till Internationella domstolen genom begäran i enlighet med domstolens stadga.

2. Varje konventionsstat kan vid tiden för undertecknandet eller ratifikationen av denna konvention eller vid anslutning till den förklara att den inte anser sig bunden av punkt 1 i denna artikel. De övriga konventionsstaterna skall inte vara bundna av punkt 1 i denna artikel i förhållande till konventionsstat som gjort sådant förbehåll.

3. Varje konventionsstat som har gjort förbehåll enligt punkt 2 i denna artikel kan när som helst återta detta förbehåll genom under rättelse till FN:s generalsekreterare.

Artikel 30

Denna konvention, vars arabiska, engelska, franska, kinesiska, ryska och spanska texter är lika giltiga, skall deponeras hos FN:s generalsekreterare.